

Борисяк О. В.

к.е.н., ст. викладач кафедри маркетингу

Грох Я. А.

ст. гр. МАРКМ-11

Тернопільський національний економічний університет

ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

Зміна ціннісних орієнтацій населення у напрямі збільшення використання екологічно безпечних транспортних засобів свідчить про необхідність реформування міської транспортної логістики. Процес удосконалення транспортної інфраструктури передбачає врахування засад сталого розвитку.

Поняття «сталість» («стійкість») у контексті розвитку міського транспорту включає в себе екологічні, економічні та соціальні аспекти (екологічна сталість, економічна сталість та соціальна сталість). У свою чергу, концепція «Смарт-стійких міст» [1, с. 141-142] поєднує міську сталість і мобільність, підкреслюючи, що обидва аспекти слід розглядати одночасно. Смарт-стійке місто визначено як інноваційне місто, яке використовує інформаційні та комунікаційні технології та інші засоби для поліпшення якості життя, ефективності функціонування та послуг у містах, а також забезпечення конкурентоспроможності, потреб нинішнього та майбутніх поколінь щодо економічних, соціальних, екологічних та культурних аспектів.

Відзначимо, що розвиток сталої транспортної інфраструктури включає в себе насамперед створення умов для використання транспортних засобів без шкідливого впливу на навколишнє середовище. З огляду на це критеріями сталого транспорту є [2, с. 179]: рівень задоволення транспортного попиту, технічна і комерційна доцільність використання відповідних транспортних технологій та ін. (економічні цілі); рівень забезпечення екологічного виробництва і функції регенерації (екологічні цілі); дієвість інституційних чинників, рівень розвитку соціальної відповідальності та ін. (соціальні цілі).

Серед заходів із забезпечення екологічної безпеки вулично-дорожнього середовища міст науковці [3-5] пропонують: створення транспортно-екологічного каркасу території; «зелених зон»; розробку логістичних маршрутів в'їзду (часові вікна – у вечірні години) у місто вантажних автомобілів; введення обмежень на транспортні засоби відповідно до типу двигуна; створення спеціальних зон навантаження в районах зі значним рухом вантажів; введення плати за паркування; ведення дорожнього ціноутворення та ін. Зокрема, для реформування міської вантажної транспортної логістики підприємства роздрібної торгівлі можуть поєднувати первинний розподіл, поставки від постачальників до дистриб'юторського центру роздрібної торгівлі, а також вторинну дистрибуцію, поставки з дистриб'юторського центру до магазинів роздрібної торгівлі.

До того ж, відзначимо, що забезпечення сталого розвитку міського транспорту передбачає врахування органами місцевого самоврядування таких принципів: цілісності і системності в управлінні транспортними потоками;

диверсифікації екологоорієнтованих транспортних засобів; формування проактивності громадськості з популяризації здорового способу життя; смарт-спеціалізації та ін. [6]. Важливе значення має також дослідження міського планування, попиту на транспортні засоби, у тому числі, на громадський транспорт, що направлене на диверсифікацію екологічних транспортних засобів.

Список використаних джерел

1. Huovila, A, Bosch, P. and Airaksinen, M. (2019) Comparative analysis of standardized indicators for Smart sustainable cities: What indicators and standards to use and when? *Elsevier*. 89. P. 141-153. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275118309120?via%3Dihub>.
2. Zito P. and Salvo G. (2011). Toward an urban transport sustainability index : an European comparison. *European Transport Research Review*. Vol. 3, Issue 4, pp. 179–195. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s12544-011-0059-0>.
3. Quak, H. J. (2008). Sustainability of Urban Freight Transport. Retail Distribution and Local Regulations in Cities. Erasmus University Rotterdam. URL: https://www.researchgate.net/publication/254805169_Sustainability_of_Urban_Freight_Transport_Retail_Distribution_and_Local_Regulations_in_Cities.
4. Помазков М.В., Лямзін А.О. Каркас як механізм забезпечення екологічної безпеки вулично-дорожнього середовища. Актуальні питання забезпечення публічної безпеки, порядку в сучасних умовах : поліція та суспільство – стратегії розвитку і взаємодії : тези доп. Всеукр. науково-практ. конф. (Маріуполь, 18 травня 2018 р.). Маріуполь, 2018. С. 373-375
5. Лямзін А. О., Хара М.В. Особливості системи «зелених зон», як інструмента забезпечення екологістичної безпеки вулично-дорожньої сітки. Актуальні питання забезпечення публічної безпеки, порядку в сучасних умовах : поліція та суспільство – стратегії розвитку і взаємодії : тези доп. Всеукр. науково-практ. конф. (Маріуполь, 18 травня 2018 р.). Маріуполь, 2018. С. 375-377.
6. Монастирський Г.Л., Борисяк О.В. Принципи трансформації системи муніципальної транспортної логістики. *Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті : національна візія та виклики глобалізації* : зб. тез доп. XVI Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених (м. Тернопіль, 9-10 квітня 2019 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2019. С. 236-238